

Piyano, Obua, Klarinet, Korno ve Fagot için Beşli, Mi bemol Majör (KV452)

Work Title	Quintet
Alternative Title	Quintet for Piano and Winds
Composer	Mozart, Wolfgang Amadeus
Opus/Catalogue Number	K.452
Key	E-flat major
Movements/Sections	3 movements:
	1. Largo - Allegro moderato
	2. Larghetto
	3. Allegretto
Year/Date of Composition	1784
First Performance	1784-03-30 in Vienna, Burg Theatre
First Publication	1794? - Vienna: Artaria (arrangement)
	1800? - Augsburg: Gombart (original form) (parts)
Composer Time Period	Classical
Piece Style	Classical
Instrumentation	piano, oboe, clarinet, horn, bassoon

Mozart, Piyano ve Üfleme Çalgılar için Beşli'sini 30 Mart 1784'te tamamladığını katoloğuna kaydetmiştir. Yazıldığı tarih sırasına göre yeri, Si bemol Majör (KV450), Re Majör (KV451) ve Sol Majör (KV453) numaralı en tanınmış Piyano Konçertoları arasındadır.

Mozart, Saraydan Kız Kaçırma operasından Figaro'yu besteleyişine kadar geçen sürede, yalnızca bir çalgı ile ilgilenmiş, orkestral eserlerinde olduğu gibi oda müziği bestelerinde de çocukluğundan beri en yakın dostu olan piyanoya yer vermiştir. Bu oda müziğinde, aynı sıralarda bestelediği piyano konçertolarının etkisi açıkça görülür.

Beşli 1784 Oruç Haftaları Konseri için bestelenmiş ve ilk kez 1 Nisan günü "Çok yeni, büyük bir kentet" başlığıyla, "tümüyle yeni" diye tanımlanan piyano konçertosu ve üç senfoni ile birlikte seslendirilmiştir. Mozart bu olayı, babasına gönderdiği 10 Nisan 1784 tarihli mektupta şöyle anlatır: "İki büyük konçerto ve alışılmadık büyük alkış alan bir kentet yazdım. Bunu kendi yaşamımda yazdığım en iyi şey olarak görüyorum... Bunu dinlemenizi isterdim, üstelik öyle güzel yorumlandı ki!" Mozart sonradan, 13 Haziran

1784 günü de eserin (empezaryosu Ployer'in Döbling'teki konserindeki) seslendirilişine katılmıştır.

Mi bemol Majör tonda, 4/4'lük ölçüde, ağır ve geniş (Largo) tempoda, 20 mezürlük gururlu ve gösterişli bir girişten sonra, sadece piyano yine aynı tonalite ve ölçüde, ancak ılımlı çabukluktaki (Allegro moderato) tempodaki ana bölüme geçer. Üfleme çalgılar hemen piyanonun yerini alarak müziğin ilk başta klavyeli çalgıdan duyuluşunda olduğu gibi, pastoral müzik özelliğini büsbütün ortaya çıkarır. İkinci tema ile birlikte, iki çalgı grubu arasında müzik birinden diğerine geçer. Artık anlaşılan iki eş halindeki piyano ile üfleme çalgılar bu canlı bölümün tümünde ve özellikle de geliştirimde sık sık birbirlerinin ardından duyulur.

Bunu izleyen Si bemol Majör tonda, 3/8'lik ölçüde, ağırca (Larghetto) tempoda başlayan 2. bölümde, romantik çağ başlarını andıran uzun, ezgisel cümlelerden oluştuğu izlenimini veren güzel bir müzik ve geliştirimin sonunda şaşırtıcı derecedeki bir tonalite dalgalanması (modülasyon) göze çarpar. Ancak, uzun ezgisellik aslında kısa fragmanlarla yaratılır.

Dalgalanma ise tekrar (reprise) kısmının bağımsız girişinin etkisini çok arttırır. Özellikle obua ile fagotun zarif düeti Largehtto'nun şirselliğini daha da güzelleştirir.

Konçertant unsur ise önceki bölümlere oranla Rondo başlıklı finalde çok daha belirgin olarak ortaya çıkar. Mi bemol Majör tonda, 4/4'lük alla breve ölçüde, çabukça (Allegretto) tempoda başlayan Rondo'da, virtüöz özellik oda müziği anlamını hiç de rahatsız etmeden gerçekleştirilir. Piyanoda ustalık zirvesine ulaşır, ama sona doğru konçertolardaki kadanslara çok benzeyen bir kadansta üfleme çalgılara yer verilir.

Süre 20'

- Aktüze İ. Müziği Okumak. Pan Yayıncılık. Nisan 2003.
- [http://imslp.org/wiki/Quintet_in_E-flat_major,_K.452_\(Mozart,_Wolfgang_Amadeus\)](http://imslp.org/wiki/Quintet_in_E-flat_major,_K.452_(Mozart,_Wolfgang_Amadeus))

Kazım Çapacı